

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. по.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Урядова підойма.

Львів, 6. квітня 1928.

Єдиною силою в соймі, на якій спирається теперішній польський уряд, є клуб „одинки”. Тих 127 осіб, що вийшли з виборчої урни в перших днях березня є одиноким певною опорою „одинки”. Не лише опорою, але й підоймою всіх починів і праць на парламентарній арені і поза нею.

Роль і призначення „одинки”, зокрем природно, поставили її в центр зацікавлення політичного світа, урядових і громадянських чинників, її прихильників і противників. Є це без сумніву почуття є це політична організація на безпартійній основі, є це вихідна точка й основа якогось нового, навіть в найзагальніших зарисках неозначеного правопорядку.

Клуб „одинки” в польському соймі щодо свого складу схожий до передвоєнного польського кола у віденському парламенті. Такий він був і різнородний. Лише що віденське польське коло було парламентарною організацією партій і класів, себ-то землевласників, міщанства і селянства в чужій державі, а „одинка” є такою організацією у своїй. Віденське польське коло прогмастилося інтернаціональним парламентарним організаціям, а „одинка” протиставляється не лише інтернаціональним, але й польським партіям. Клуб „одинки” намагається в помешченню обиди репрезентувати „націю” в державному розумінні. Вже тим своїм характером він протиставляється цілій соймовій репрезентації. Знову його фундаменти розсунуто дуже широко. В прихильні будучи запереченням партійництва й антитезою соймовладства, він по суті складається з партійних груп: консерватистів (власної земельної власності), „демократичного” і навіть „радикального” міщанства (Партія Праці і Союз Націоналістів „Зєднання Людей”). Як бачимо, ті самі групи, що були у польському соймі у Відні. Довгий час у Відні польською політикою кермували польські консерватисти, всі ті Яворські, Грохольські, Дідушицькі й Білаські, а інші складові частини польської репрезентації в б. Австрії були лише декоративним додатком консервативної політики, що консервувала перевагу магнатів і взагалі шалених посідачів матеріальних і духовних дбр.

„Одинка” є нічим іншим тільки поверненням до минулого, до старих, добрих часів, до консервативної переваги. І в „одинці” єдиною свідомою групою, яка знає, до чого змагає, є тільки консервативна група під проводом Радзівілів, Сапігів, Дідушицьких і Стадницьких. Під тим оглядом фактично нічого нового не застигнувало. Новістю в „одинці” є що інше, хоч і імовірно умовно. Є це тенденція засвоїти собі репрезентацію всього „народу” і правничо-державному розумінні. Клуб „одинки” не складається з членів одної національності, а щонайменше похаженими українського, білоруського і жидівського. На дніх в лоні „одинки” створено навіть окремі фракції: українську, білоруську і жидівську. Правда, і віденське польське коло довго узурупувало собі представництво всього „аустрійського народу”, не лише поляків, але й українців та жидів, але вкінці мусіло по-годитися з довершеним фактом і розвинути ходом новітніх громадянств і народів. Мусіло погодитися, хоч „міністр для Галичини”, муж довіря польського кола, до останньої хвилі життя Австрії репрезентував в кабінеті „єдність” Галичини. Збираючи в „одинці” також „представницькі” дробні „чужоплемінців”, її творці і керманічі намагаються вернути на зарослі стежки колишньої австро-польської політики.

В порівнянні з віденським польським колом основа „одинки” є в дещому ширша не лише під національним оглядом, але й регіональним. В обсягу „одинки” створено окремі регіональні угруповання без огляду на національність, наслідуючи теоретично в мініятурі австрійську краєвість.

„Одинка” ще одним підходить під колишнє польське коло, а саме своєю єрархічністю, хоч вона в давніших часах не була така наявна. Нині та єрархічність, себ-то пошанування створених авторитетів і безоглядний послух їх бажанням і наказам є однією з ознакою „одинки”. І ще одною „прикметою” відрізняється нинішня варшавська „одинка” від колишньої віденської „одинки”. Остання не лише мала свою програму, але й виявляла її ясно і конкретно у всіх питаннях політичного і суспільного характеру. Нинішня „одинка” або не має програми, або зберігає мовчанку в найважливіших справах суспільно-політичного життя.

Такою є урядова підойма. Ясно, що поворот до минулого є тепер неможливі і неприродні. Є це таке саме змагання, якби хтось з капіталістичного господарства хотів повернути до феодалізму. З цієї неприродності здають собі справу всі тямущі люди. „Одинка” є штучним твором, який не може втриматися на довшу мету. Скорше чи пізніше в життєвих питаннях розсідуть її внутрішні розбіжності. Навіть консерватисти, які зовсім суцільно вважають „одинку” своєю доменою, не можуть знайти для неї жодного природного спільності й органічної єдності. Краківський „Час”, натираючи всякі аргументи на доки „консолідації” клубу „одинки”, не може для неї підняти нічого поза змаганням до державної „моцарствості”. Та по суті є це лише розроблений гіпс, яким важко буде заткати всі діри в будові „одинки”.

„Одинка” — пише „Час” — має свою слабу сторону. Консолідація в горі — в соймі і сенаті — не відповідає консо-

лідації в низах. Правда, під прапором державного гасла вдалося в дніх 4. і 11. березня надіподівати агрупувати численні виборчі маси, але такі маси це пісок. Голосують разом, однак на другий день розпадаються на дрібнішки зерна.

Зі зрозумілих причин полишаємо на боці аналізу сказаного. Та твердження консервативного органу говорить хіба ясно, що „одинка” не є органічним твором мас, що це концепція штучна, яка не має відповідної підбудови. Творити таку підбудову єх ролі це Сизифова праця.

Як відомо, найважливішим завданням теперішнього сойму є зміна конституції або — як кажуть — направа устрою Польщі. З приводу цього ось що пише львівське „Слово Польське”, яке недавно зблизилося до уряду:

„Не обманюймо себе: урядовий табір у соймі не має досі ясного і спрещованого плану направи устрою в Польщі. Він може хвалитися лише деякими гаслами і то головню також негативними (геть зі сойновладством). В урядовому таборі в тілі ділячій пакує значна різнорідність. Консервативні монархісти не вірять у теперішній сойм, пруть до його скорого роз-

в’язання і мріють, що марш Пилсудський поза соймом уведе повний устрій в Польщі, розуміється — як укажуть собі у своїх мріях — монархістичний. Союз Направів вірить, що своєю постановою і волеями урядового табору поведеться йому розбити лінійку, а головною ділою партії, і перетягнути після-хлєба на свій бок. Змагає він до „американизації” нашої конституції і до створення президентальної структури. Партія Праці думає, що при деяких обставинах й умовах поведеться створити в теперішньому соймі більшість, яка поправила би теперішню конституцію через зміщення виконавчої влади і введення до законодавчих установ факторів чинників”.

Про четверту групу „Зєднання Людей” навіть не згадується.

Отже самі прихильники уряду стверджують, що його підойма не лише є штучна („консолідація в горі”), але й несучільна, зложена з ріжних плит і ріжного матеріалу під кожним оглядом.

Вже це одно доказує, що теперішній уряд має найслабшу основу й підойму в законодавчих установах зі всіх дотеперішніх урядів.

Серед комуністів.

1. Шумськісти та їх сили на Україні в освітленні М. Кагановича.

В доповненні до вчорашньої статті та вдрукованій частини промови секретаря КП(б)У Кагановича друкуємо нині ще частину тієїж промови, в якій автор змальовує сили шумськісти на Україні та характеризує націоналістичні настрої. Сподіюємо, що ця стаття буде багата. Російський великодержавник Каганович борониться перед закидами „зрадників” з КПЗУ і примушений у розгарті полеміки ствердити, що всіх комуністів може залити українська національна стихія, якщо вони не схочуть проводити в життя правильної лєнійської політики в національній справі. Правильність її заключається для Кагановича в тому, щоби на Україні задовольнити всі меншости особливим російським та жидівським. Щож до української більшости, серед якої росте тепер український націоналізм, а при цьому розвиваються також русофобство та антисемітизм, то її задовольнити не тільки не можна, але навпаки: її слід переломити в націоналістичних настроях та знизити безпошадно її шовінізм. Яке це найкраще зрозуміти? На думку апілованих і кермунючих чинників КП(б)У треба перш

за все зламати українську інтелігенцію не тільки позапартійну, але й партійну, а з масами можна буде легко справитися по рецепті Заторського, а саме: сісти верхи на національну українську стихію, нахостати її та повести в самий осередок комунізму. Та вернімо до промови Кагановича. Він говорить:

„Я гадаю, що вертатися до минулого, до аналізу ухвал Шумського неможливо. В нашій партії Шумський, взагалі кажучи, не знайшов хоч трохи соціальної підтримки. Між іншим пленум ЦК звернувся до ЦК і ЦК ВКП(б) з проханням, потребувати від Шумського знову про його відношення до роскору (опісля) — чи підтримувати тих зрадників, що виступили проти інтерв’ю, чи ні?”

Досвід боротьби з націоналістичною дрібно-буржуазним ухилом у нас в УСРР і на Зах. Україні довів, що Шумський був і є зброєю в руках наших ворогів. Одна із вождів жовто-блакитної еміграції має безпосередній директивний свій прихильникам підтримувати українську опозицію”. В тім то і річ, що Шумський не має сили середніх партій, а коли він і має деяку силу, то поза партією. Сама його — це сила глантаїства й міщанства, глибоко ворожого нам елементів, що їм потрібна ширма, що їм потрібна загальний прапор, а що негального прапора ми не даємо і не дамо, то таким прапором стала „українська комуністична опозиція”, спробувавши зламати українську національну політику КП(б)У, але її неможливо розбити партію українського пролетаріату. Ми знаємо, розбили так звану „українську” партію боротьби його не лише Цейсом рішучою боротьбою, ми його розбили і своєю глибокою позитивною роботою над переведенням і здійсненням лєнійських заповітів у ділянці національної культури, створення української державності і в суспільних нових кадрах українських робітників і селян, що керують нашою республікою. І ніки Шумський нам не можуть бути та й не будуть страшні, бо за нашою партією, що створює нову соціалістичну Україну в усіх ділянках її життя, адуть воєніти в селянській Україні.

Але в нинішній статті, що була несправедливою та й не тільки несправедливою, а й правдивою та й не тільки правдивою, а й борозниною з нашим божим, ніби ми, борозниною з українською націоналістичною елі-

Pr. 210/28. Sad okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sadzie: zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Druż. Nr. 45 dokonane dnia 24. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopiisma pt. „Dilo” Nr. 68 z dnia 25. marca 1928. z powodu że zamieszczony w nim artykuł pt. „Nauka” (Epilogem czasopiisma Pilsudskiego w Tarnopolu z wiersza znanego wyżej) z art. 1. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 399 Druż. Nr. 4. b) oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego piisma drukowanego. Zarazem wydać al. piisma drukowanego. Redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczeniem niniejszym nie mógł bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszaj stronie pod tytułem rozprawy przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 3. kwietnia 1928 r. Göttinger.

Pr. 217/28. Sad okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sadzie: zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Druż. Nr. 45 dokonane dnia 30. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopiisma „Dilo” Nr. 73 z dnia 31. marca 1928. z powodu, że zamieszczony w nim artykuł pt. „Pisla wyborczego” b) zawiera w sobie znamiona zbrodni z § 63 a) uk. i wystepku z art. 1. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 399 z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego piisma drukowanego. Zarazem wydać al. odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczeniem niniejszym nie mógł bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszaj stronie pod tytułem rozprawy przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 3. kwietnia 1928. Göttinger.

зм, забували за боротьбу з великодержавним руським, єврейським (теж великодержавним?) то-що шовінізмом. Товариші, за останні роки в партії нашої національної політики, зокрема в партії задоволення ріжних сторін життя національних меншинностей переважили величезні роботи. Але ви знаєте, що наше будівництво відбувалось і відбувається в безперервній боротьбі з націоналістичними ухилами ріжного типу, що виникають і зникають на базі росту глитийських і пепманських елементів. Національний шовінізм, що виявився в анти-українському русі, в анти-руському, анти-єврейському (антисеміти) то-що є одні з найнебезпечніших ворогів пролетаріату і нашого соціалістичного будівництва, бо він затемиює класову свідомість мас, затемиює і перечеркує класову пролетарську ліній робітничої класи. В своїй політиці, ми боремось і рішуче боруватимось з тими елементами, що не розуміють нашої національної політики, або не хочуть її зрозуміти — чи це український ухилівець, чи руський ухилівець. Оце недавно розбирали ми справу Малицького. Багато з вас, товариші, мабуть знає Малицького, що був на високому місці голови каспійної залізниці Верховного Суду. В нашому Державному Видавництві, в зв'язку з друком його книжки, заявив він, що вимагає видати його книжку лише руською мовою, напіввати йому, як він висловився, на українську мову: „Я не хочу, каже, щоб хто небузь подумати, що я, Малицький, писав українською мовою“. Я вже не кажу про те, що Малицький діяв себе тут, як політичний дурень. Тут тов. Ярославський підкажує, що це кваліфікований дурень. Це правда, і я його поправку цілком приймаю. Суніте, що бюро осередка Ігоспа підтримало Малицького, не зрозумівши, що Малицькі співають однієї з буржуазно-націоналістичною стихією, що Малицький поставив, у даному разі, не як комуніст, що розуміє нашу політику. Коли ми, товариші як пролетарі, як партія робітничої класи не зуміємо справді перевести і з тисясїти пролетарської національної політики, коли ми не зуміємо втягти, не насильно, а шляхом переконування, громадського прикладу, пролетаріату в процес українізації коли ми, партія, відмовимося розуміти великий-превеликий процес українізації що діється тут на радянській Україні, підкреслюю, радянській, бо коли не було радянської влади, український рух був націоналістичний, дрібно-буржуазний, а в радянській владі будівництво української культури — це будівництво української радянської, соціалістичної культури, будівництво української державності, що нашою рідною, пролетарською, революційною справою — тоді ми ускладнимо соціалістичне будівництво, тоді на чолі українського культурного процесу стане

даді дужча дрібна буржуазія, сили глибоко ворожі пролетаріатові, галицька, пензенська, буржуазія інтелігенція. Коли ми цього не розуміємо, коли ми похваляли мемо Малицьких, Шумських, тоді товариші, нас заляє стихія. Це повинен розуміти кожен чесний пролетар, кожен свідомий комуніст. Ось чому товариші, плечу ЦК ЦКК, обмірковуючи питання про КПЗУ, даючи відсіч брехунам — а ці брехуни в КПЗУ твердили, що на Україні ніякої українізації нема, що радянська Україна ніякої української політики не проводить, що ЦК КП(б)У проводить великоруську політику, — даючи твердо що ми будемо боротися всіма силами і проти шовінізму українського, і проти шовінізму руського.

Чого ми хочемо? Ми хочемо перш за все, щоб кожен член партії, кожен керівник, пілком уявляв собі, що робиться в діяльності культурного українського будівництва. Ми повинні справді, по більшовицькому розпочати переборювати наші помилки і наші хиби, бо основні же хиби нашої українізації. Ми повинні українізувати партію, українізувати тих пролетарів, що мають керувати і стояти на чолі українських культурних процесів. Ми повинні водночас доручати наше керівництво втриманням пролетарським українським елементам. Здійснення і переведення нашої національної політики не лише знищить всілякі націоналістичні ухили в середині нашої партії, але й сприятиме тому, щоб наша братня партія КПЗУ остаточно й назавжди поховала ренегатів.

Для пролетарів і селян України ясна безсумнівна річ, що наша партія і наш ЦК провадить справжню лєнінську національну політику, і що рішучіше, стійкіше й азавітіше ми її провадитимемо то ширші маси робітників і селян Зах. України підуть за комуністичним Інтернаціоналом за Радянським Союзом. І ми переконані, що цей похід, що його організує в даний момент проти нас світова буржуазія, дохід, що його підтримує і веде польський фашизм за підмогою зрадників з КПЗУ буде розбито геть чисто. Ми переконані в тому, що наша братня партія Зах. України під новим керівництвом свого нового ЦК і ЦК Компартії Польщі та за нашої допомогою вийде на широкий шлях пролетарської революції".

2. Заява полонених членів КПЗУ.

У зв'язку з розладом у КПЗУ помістили в харківському „Комуністі“ з 24 березня ц. р. комуністи-галичани, що перебувають у УСРР, своїм заяву, в якій відмежовуються від „зрадників“ і „розкольників“ КПЗУ та їх „протибільшовицьку політику осуджують.

Завву підписали: М. Яворський (зі Сквири), М. Левіцький (з Рогатина), І. Сіва (Львів), М. Наваловський (Бібрка), О. З...

зудля (Рудки), М. Кузняк (Заїшики), Х. Пристуга, М. Торбак (Товмач), М. Біляк (Тернопіль), І. Болдвар (Чортків), М. Комар (Бірка), П. Демчук (Городенка), М. Свідзінський (Львів), В. Олійник (Тернопіль), С. Вітик, М. Чичкевич (Львів) та І. Тур. Далі подаємо наймаркантніші місця з тієї самої самої згадки:

„Антирадянська поліція західно-української буржуазії замість того, щоб зустріти для себе відсіч в твердій пролетарській лінії в бою керівничої верхівки КПЗУ, зустріла в ній підтримку. Значна частина керуючої групи КПЗУ Васильків-Туришський, замість того, щоб брехні урядово-фашистського лягера на УСРР протиставити тверду лінію на її захиста, як соціалістичної батьківщини всіх працюючих, стала на позицію обвинувачень УСРР та СРСР в потуранні російському націоналізму. Керівництво КПЗУ фактично долучило свій голос до травлі проти УСРР та цим стало на позицію ворожої соціалістичній революції. Воно визнало правдивою позицію Шумського-Мамсиновича-Хвильового, хоча цю позицію одностайно засудила вся партія КП(б)У, як таку, що виражала чужі пролетаріатові тенденції”.

„Комуністичний Інтернаціонал своєчасно виклав керівничій групі КПЗУ Василюку-Туляньському на небезпечність їх помилок та зажадав їх виправлення. Замість того, щоби перевести в життя постанови К. І., вони йдуть свідомо на поганблення і поширення своїх націоналістичних збочень і явно скоїлися до націоналістичного болота, підготовуючи в той же час розлам у партії. Вони довершили зраду в період гострої небезпеки прийшовши свідомо в лівий пілсудчинні. Комінтерн зробив вірні висновки з їх позиції, коли поставив їх поза партією, як зрадників справи пролетаріату та виразників політичних настроїв буржуазії, кулацтва дрібно-буржуазної націоналістичної інтелігенції“.

„Своєю розкладовою працею група Васьків-Турийського нанесла велику шкоду КПЗУ та робітничо-селянській революційній спілці. Розлам Селзроба та розпорошеність робітничо-селянських сил на виборах в фашистській Польщі слід записати на рахунок цих соціал-зрадників. Однак з одсіянням націонал-опортуністичних елементів з своїх рядів, КПЗУ переходить у вищу фазу революційного розвитку. Полоса реакції викинула з КПЗУ нестійкі елементи. Це дасть їм можливість ще міцніше нести лівий прапор класової боротьби та вести за собою маси революційних робітників та селян до наступних боїв”.

„Нам, що знаходимося в силу умов революційної боротьби на Радянській Україні, можна тільки перестерегти всіх дійсних революціонерів перед авантюристською політикою зрадників Василькова-Ту-

ринського та призвати їх до «завдання на-
вчального КПЗУ».

Змістони заяви дивуватися не можна, тимбільше, коли заявляти, що підписавші її знаходяться „в силу умов революції“ у полоні Кагановича й компанії, що розпоряджають одинкові не лише правильною і непомильною інтерпретацією аніжського розуміння національно-політичної але й цілою армією чекістів.

ПОЗБУДЕШСЯ ДОШКУЛЬНОЇ ГРИП

[illegible]

За океаном.

Сиротинець Українського Нар. Союзу.

На Сиротинищі Українського Народного Союзу ведуться даліше інтенсивно зборки між членами У. Н. С. — по різних відділах, розкинутих по цілих Закарпатських Державах. Як виходить з виказів змер. „Свободи“, по кінець місяця січня ц. р. аложено на Сиротинищі-Ватині У. Н. С. 36.213.33 доларів.

Українець — чемпіоном шкорого писани

Американські газети подають вісті про Вальтера Ромалчука, студента торговельної школи Джордіа в Дітроїті-Мічиген, який підчас поїздки з цієї школи добув собі перше місце, написавши 150 слів на хвилину. В. Ромалчук є українцем, а його батьки походять з Галичини, є членами Українського Нар. Союзу, добре відомі в українських кругах.

За зміну календаря.

В „Свободі“ забирає багато й затрати-толе за зміною назного перестарілого календаря (юліанського) на григоріанський, якого живляють англіїці, німці, французи, італіїці, чехи, поляки — всі гали ціла Америка. Прихильники зміни календаря мотивують своє становище ція справі передовсім економічними обидами, бо через святкування по старому календарю наші люди тратьють дуже багато, а нерідко тратьють навіть псалупосаду. Одначе — характеристична річ — дехто мотивує потребу зрівняння юліанського календаря з григоріанським ще й тим, що українці при такому зрівнанні багато зисають, бо ті діти (закозаші в Америці), що тепер студіють своїх батьків через календар, будуть розуміти своїх батьків, а не відчувувати ся від них, отже тимчасово стануть почуватися — українцями.

ФЕТИКО САЛЪТЕН.

Трагедія молоді.

(Докінчення)

Із стихійною силою перекочується на аля трагедії. Уч. Франц питання з латини, відповів: лихо. Учитель закоря йому в агаду жартом про його хотіння. Можливо, що учитель і не почував так але. Ми не маємо точних даних про нього, але про владу Франца, в характер його батька. Однак усе те, що вони роблять, учитель, Франц і його батько таке типічне, що допускає в типичні висновки. Зі всіх їх страшних починів видно скруту молоді, заскорузлість батьків, безсердечну тупоумність виконників у таких потресаючих простоті, що не тільки можна але в консе треба заговорити про трагедію молоді, а яків батьки в учителі грають трагічні ролі.

Отже професор осмінує жартом любов Франца. Це щойно робить із справи трагедію. Франц виходить із саван до катедри й полчищу професорів. Описав виходить із класи і спійняти просто до свого батька, оповідає йому, що сталося й хоче з ним порадитися. Однак батько заявляє, що в його домі нема нікого місця для сина; бо його наженуть із школи й він мусить піти на службу як навчальн. Франц відходить, і ніхто біля

ше не бачив його й не говорив із ним. Уночі знаходить на шинях за-лізничі пошматований труп Франца. Він кинувся під колеса поїзду.

Неначе страшна буря з громом проминав отся друга днів. Смерть і загибля. До живого зворушує нас хлопчина, який не стернів, щоби висміяли те, що йому святе. Цей хлопчина реагує, наче мушина, за знешащення свого кохання, караючи з місця дотепного смільчака. У цій молодій душі, бачимо цілість почування, арістотелівське обурення, що пригадує молодечого Шіллера. Зворушує нас це діточе довіра, з яким він спішнить до батька, щоби перед ним висловитися, з гарячим базанням порадитися. Зворушені згадуємо самотні години, які одини Франц провів візранку до вечора, сам зі своєю розпуккою, зі своїм висношенням великим коханням, зі своєю безрадісністю супроти цього світа, в яким є такі вчинки і такі батьки. Яка розпукка огортає цю дитину, яку не тяжко було погішпити — заспокоїти: цьому хлопчині, якого так легко було зрозуміти, як гірко мусіло йому бути те нерозуміння в хвилині, коли надлетів погляд, що його розторопив.

Якщо ця катастрофа можна ще збільшити, тоді вона зростає ще в третій дії. Похорон Франції не може відбутися спокійно. Сотні і сотні тисяч варшав'ян нещасного збираються на цвинтарі. Тисячі порослих є присутні. Від сніжної метели суне обурення.

молодь до школи, вбивав там віна і терощить обстановку; Аде до домівки вчителя, розбивав в ній вікна й уладженьня, вальнть до батьківського дому й нищить і там усе. Тільки з трудом удається спасти професора й батька перед побиттям, а може ще й від гіршого. Оба мусять втікати. Загальне огірчення прогнало обох із міста, до якого мабуть обом уже вернутися буде годі. Вирвало їх із становища, а коріння нерозважне слово, яке їм обом може не давалося таким жорстким, як це вони сказали, а як його прийняли. Кожного з них засудило й ампішило необдумане слово, якого змісту нідин із них не зміг передбачити. Однак це слово, може й нерозважно, але певно немилосердно сказане, знищило людське життя, яке щойно мало початися. Тому то прийшла молодь і дала в розпарті свогого гніву гостру виховну науку батькам виховникам, вимірила справедливост, хоч у розпиренні і насильно, однак важко це назвати інакше, як справедливостю. Що наступило описи: поліцейські шаблі, арошти, то ніщо іншого, як стара, застаріла багальність. Порядок у місті та спокій треба було завести. Однак, що на аначить у мент, коли заколотений порядок людяности, коли пронаи спокій душі.

Трагедія молоді триває далі. Вони не все кінчитьса самогубством. На кожнорічно пропавше тудовмих

професорів і впертих батьків загальне обурення з міста. Те що в Перемислі через чутливість вразливої, занепокоїної хлопчачої душі сяйчилося кривавою трагедією, це ображує і занепокоює щоденно всьма молоді вразливі душі, затроємі млосні серця, відчувають їх від тієї, що настановлені як їхні найліпші приятелі, сплячю молодих людей, дівчат і хлопців в їх зловрому розвитку, впроваджує їх у скругу, а самотню розсудку і вмиання безборонно у вське лихо. Той учитель може не є лихим чоловіком. Але він адекватсь, звичайна собі людина, знаємо звичайна, щоб успішно сповняти завдання виховника. Він має себе може за дотепного чоловіка і рад, якщо учні розсміються його жарти. Він не добачує в тім нічого, коли часом надзвигнає трохи тієї аляди, яку має над дівторого, коли тільки при тім може почуванитися своїми жартами. Що він дістав за це в лице, а цього можна би висувати в дещо інше. Ці політики свідчать не тільки про тверду владу Франца. Можна догадуватися, що пан професор поводився не раз так нестримно і вивалячо. Йому адекватсь, не достав нічого більше крім розуміння, хоча розуміння є майже всім. Він, мабуть не знає, що до кождої людини, чи то до дитини, чи до підліткового, чи до бачаго, чи до жабрака, треба промовляти таким тоном, яким тамтою сміє відмовля-

посвяченням, дійшовши до обрешітки, чини є для себе діти цих двох подружжів пар!

— Світова всечина. Італ. обсерваторія Бендана віщує, що цим диним буде "ніда. Європі і на від-сході Малої Азії землетрус. — У Парижі помер буши. надінспектор кримінальної поліції Кошмар, один із найтаємніших франц. детективів. — У саксонським металевим промислі страйкує 10.000 робітників. — Італ. капітан Нобіла бере із собою в подорож до бігуна "звита Санфранцеско, голову панської Академії Наук. — В околиці Смирня відлучає нове трентинське землі. — Буваха шісаревз Віта тлако занедужала в Сан Себастьян. — Англ. пошти і за звільнення або його абияи. — Воєнний суд у Гібральтарі признає команданта воєнного корабля "Рояль Оок" Дамієла є ліним, що порушив дисципліну і його звільняє із служби. — Бельгійська фірма з життя місс Камель розстрілює німця, буде, без огляду на протест нім. уряду виставлена в Лондоні.

— Образкові карточки, які заступають перешні листки (кореспондентки) не є варті лише задля переписки, але вони є крім цього мірилом культури народу, його мистецтва, будівель, історичних споминів, та дають етнографічні колекції нації. Перша така карточка, яка в нас появилася, була дуже гарною. Вийшла вона в 1907 р., ама на адресній стороні ліворуч в кути приграваний золотистий герб Льва з княжою короною, кризь який переходила гарна сине-жовта стяжка, на котрій розкинувшись галузки наче з дзвонного вілика. За н. й герб сконфісковано картку, що правді тоді, як наклали добре розізнавсь. На з. зроні призначення до писання є с. Юр. Преображенська церква з "Народним Домом" і Успенська церква. Від тоді появляються у нас такі картки різної вартости. Найкращі рисували п. Косітин. Особливо гарною є його картка, видана з нагоди 100-ліття уродина Шевченка. Добрі картки видавали п. Гануляк і "Союзний Базар". Окремі малюнки мають святотні картки видані в минулому році на дохід аів і сиріт по священниках. Малював їх п. Курилас. Цими днями явились оригінальні картки від старинним написом "Христос воскрес" Вони оригінальні тим, що відтворені Яр. Левинським на збір старинних киличкових чин радше деревних мотивів із Покуття. Один з них квадратний, другий просторушник не цілий виповнений орнаментикою, третій з старинним киличковим символом мистичної галузки. Віддають вони вірно давний народний примітивний мотив і тому гідні розповсюдження. Я. З.

Театри.

Четвер, п'ятниця, субота замкнені.

КІНА.

"Аполон": "Серафим людства" (Франк-іс Ассісі).
"Лев": "Князь Селіман" Девобри.
"Палас": "Симфонія великого міста".
"Артисти на сцені й в житті".
"Фатаморганга": "Шансонетчи"

Зі спортивного життя.

Україна — Янина.

В неділю 8. і в понеділок 9. п. м. (латинські свята) грає напад чоловіча львівська дружина з Золочем і тамтешньою А-касовою польською дружиною "Янина".

ОПОВІСТКИ.

Рекоменції для Памів відбудуться під проводом в. д-ра Гаур. Костельника в семінаричній першій при вул. Коперника від суботи 7. квітня до середи 11-го квітня в год. 6-30 вечером. 1863 3-3

Дня 5. квітня найдено на Курковій вулиці більшу суму грошей і золотих і додерж. Відобразити можна в канцелярії д-ра Льва Ганкевича, адвоката у Львові, Руска 3, за вигоду гуканням.

Виставка давніх киличків України в Національному Музеї у Львові (вул. Мехманджого 42). В суботу 7. квітня 12-та год. буде віддана до оглядання нова частина вистави, а саме килички Західної України, особливо в над Дністра. Давні килички киличарства галицького і Закарпатського, Гуситинських, Залозечинських, Покуття, Гуцульських виявляють усе красу перших киличків. Різноманітність розвитку геометричного орнаменту і шалоготівність красок, спрощення стихів і природний перехід до ваддипанського орнаменту — ось те нове, що повинно притягнути якнайбільше число гостей. 1-1

Звичайний Загальний Збір "Мішанського Союзу Кредитового" для ремесла, промислу і торгівлі, кооп. а обм. пор. у Львові, відбудеться 9. квітня 1928 р. в год. 11. дня в домі п. "Мішанського Братства" при вул. Руській ч. 3. — Надвірна Рада. 1864 1-1

Оповідання

Товариства взаємних обезпечень "Дністер" в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Подаючи на попереднє загальне оголошення в сій справі подається до призначеного відомства, що в сій виборі відпоручників на Загальні Збори "Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в подвійних політичних повітах огляду виборчих округів як єдиного:

30) в Старім Самборі дня 10-го квітня 1928 у вівторок в годині 1-й попод. в селі Т-на "Прогресив" під проводом п. Григорія Сенькуса, як реальні, в сій виборі двох відпоручників з повіт. повіту Ст. Самбір.

31) в Долині дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 12-й в полудне в домі Церковного Братства під проводом п. О. Сина Майхровича, місцевого кооператора в сій виборі двох відпоручників з повіт. повіту Долина.

32) в Снятині дня 30. квітня 1928 в п'ятницю в год. 12-й в полудне в домі Української Мішанської Читальні під проводом п. Семела Ляшківця в сій виборі двох відпоручників з повіт. повіту Снятин.

33) у Львові дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 1. попод. в селі "Сокола" при вул. Руській ч. 20 під проводом п. Андрія Крипюцького, як реальні, в сій виборі п'яти відпоручників з повіт. повіту Львів-місто.

34) у Львові дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 12-30 в полудне в селі "Сокола" вул. Руська ч. 20 під проводом д-ра Альфреда Гонимовича, місцевого адвоката в сій виборі 10 відпоручників з повіт. повіту Львів-місто.

ДИРЕКЦІЯ

Товариства взаємних обезпечень "Дністер".

ДРІБНІ ОГолошення.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик препіційні продає за готівку і на рати від десятиків айт з найліпшою стороною звісна фірма Іван Зельтєнрайх, Львів, п. Марійська ч. 5. 3 75-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ЛІКАР

Д-р М. КОЗАК

повернув з заграниці і ординує

1854 в СТАНИСЛАВОВІ 2-3

вул. Голуховського ч. 21.

ЛІЧНИЦЯ

Д-ра М. КОЗАКА

і Д-РА С. РОБІНЗОН - КОЗАКОВОІ

в Станиславові

вул. Голуховського ч. 21.

Цілоденне удержання з лікарською опікою від 15 золотих.

Вичікування на порід 10 зол. денно

1855 Візний вибір лікаря. 2-3

Телефон 605. Телефон 605.

Спеціаліст надуг легінів, серця і жовуана

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

1058 Пересвітлення Рентгеном. 2-20

Найдешевші книжки!

Новість: Микола Матвій Мельник

КРІЗЬ ДИМ і ЗГАРЬ

Ціна 50 сот. з почт. пересилкою 70 сот.

Михайло Возник

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною в 80 pp. XIX в.

Ціна 50 сот. з почт. пересилкою 70 сот.

Евген Чикаленко

СПОГАДИ І. П. і Ш. часть

Ціна 8:— зол. без пересилки.

Михайло Возник

ШЕВЧЕНКО і княжна РЕПНІНА

Ціна 1-50 зол. на почт. перес. 50 сот.

Набути можна в Адміністрації Діла

Львів, Ринок 10. П. або в Книгарнях.

"Берзон" на недільну обуву!

Пошення твердих шкіряних зап'яток, а ще підбитих підковками викликає тяжкий хід. Пошення гумових зап'яток БЕРЗОН дає легкий, гнучкий і тихий хід. Спеціально для жіночого черевика і для молоді є зап'ятки БЕРЗОНА скромною елеганцією, не отруєною з більшим видатком. Гумовий зап'яток БЕРЗОН є витриваліший від шкіри і удержує обуву в добрім стані.

Підчас слоти зап'яток БЕРЗОН є незрівнянний. Шкіра перескає вогкістю, стає м'якою і швидко витирається БЕРЗОН не піддаєт'ся во кисти, не тратить форми, хоронить обуву і тому дуже оплачується.

В Америці як селяни так і міщани носять на своїй обуві гумові зап'ятки. Носіть отже і Ви черевки з гумовими зап'ятками БЕРЗОНА. Одна проба вистане і будете вдячні за раду. Прибійте отже негайно до Ваших недільних 1656 черевиків гумові зап'ятки БЕРЗОНА. 5-6

Волосін на матраці

порукає найдешевше

Перша краса прядильня в Бродях

МАГАЗИН У ЛЬВОВІ, ШПИТАЛЬНА 10

1675 ЙОСИФ ФРЕНКЕЛЬ. 7-10

Подяка.

Всемогучий Бог поклав до себе дня 2. березня п. р. Найдорожого мужа і батька Максима Козанівця у прав. школи за передміття Котинівка в Городищі в 58. році життя. Отсею дорогою складалося щиро подяку всім тим, котрі співшили нам з поміччю в цій важкій горю як також всім тим, що взяли участь в сумних похоронних обрядах. В першу чергу складаємо найсердечнішу подяку о. деканові Стріжачковому за відправлення Богослуження, о. парохів Комаринському, о. Лупцькому, о. Гулявці і о. катехеті римкат. обр. Лигушові за відправлення панахиди і за торжественне відправлення тіла на місце вічного спочинку. Щиро подяку складаємо хорам: гімназійному під проводом проф. Василя Барича і Остана Цепинського та серафименьському під проводом управителя шк. Петра Юрчишина. Зокрема дякуємо Товариствам: "Важина Поміч" і "Бесіда" за зложення вішів на домовину Покійного. Рівнож дякуємо Учительському Зборові і шкільній дітворі під проводом п. Маріяни Олексинської, що своєю присутністю та вішми авелічили цей сумний обряд свого управителя. Щиро дякуємо за трогачі промови над відкритим гробом о. парохів Комаринському, Вп. п. Інспекторові шкільному і Товариствам Покійного уч. Дорожницькому і Миронюкові. Вішми дякуємо всім Товариствам Покійного і всім Громадянам міста і округи сід за численну участь і авелічання сумного похоронного обряду, — як рівнож щиро дякуємо всім за являні слова співчуття.

1884 Жена, діти і зять.

Присилайте передплату!

Конкурс.

Краєве Товариство господарське "Сільський Господар" у Львові приймає до помічі шефа бюро аграрних операцій

ІНЖІНІРІВ-КУЛЬТУРТЕХНІКІВ

(інженірів меліорації), як своїх урядовців. Визначається: 1) Покінчення културтехнічного (меліораційного) відділу на Технічній Високій Школі враз з дипломовим іспитом. 2) Покінчення приписаних в ході студії практик помірних та меліораційних. 3) По змові виконання практичного заняття в цьому фаху після закінчення студії.

Предпошення належить вносити до бюро Товариства у Львові, вул. Зіморонича ч. 20. а дозачення відносно диплому, свідоцтва, посвідок практик, перебігу життя та референції одного зі станових товариств українських інженірів, в першу чергу Українського Технічного Товариства у Львові. — Під увагу візьметься тільки ті предпошення, які впадуть до дня 20. квітня п. р.

Краєве Товариство господарське "Сільський Господар" у Львові.

Інж. Ю. Павлюковський в. р. президент.

Інж. Е. Кошляк в. р. директор бюро.

ПРОШУ о зворот заміненого капелюха у місцях театру на "Грипу". III. пов. гардероба ч. 19. Пошкодована завісувача гардеробом. 1-1

СЛУЖБА БОЖА

А. Ярославська мішанний хор: партитура з голосами 10-годої на мужеський хор: партитура 3-гол. Вислав. Т. О. Р. Б. А. Н. Львів, вул. Осесидельський 6. 1814 3-10

НОВІ книги.

В. Безкоронавий. Українська Думка VI, на скрипку, Сопрано I, II, III. на фортепіано. 1795 4-5

РУТИНОВАНА

учителька з браку посади потукує приватної лекції до народних шкіл з поручкою або бюрвового заняття. Згодом під "Порука". 1874 2-4

ФОРТЕПІАНИ.

п'яніна, фісгармонія першорядних фабрик, закордонні, на різні ціни купувати, продає: ГАНАК, Підсудського 21. I. пок. 2-10

4 ЗОЛ. коштує дом.

ка, ніж, вики з хінського срібла у Мандла, Коперник 14. проти кіна Коперник. 1812 4-15

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Синьстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючих зубів, підлобування й випилення зубів без болю. Штучні зуби в хавчуку і золоті шпала американської системи. Пацієнтів з провінції погоджується в найхоротшому часі. П.Т. Урядовим і студентам значна 1892 знижка. Подекші в сплату. 4-5

Жіноча конфекція

ЦЕЦИЛІ ГАН

Львів, площа Смальна ч. 12.

порукає найновіші весняні моделі в плащах, сухих і трикотажках по поміркованих цінах. — Подекші в сплату. — За мовлення погоджується у власній ро- 1853 бітні на противі 3 днів. 4-16

Подяка.

Невмоглина судьба забрала нам найдорожого сина споміж нашого родинного кружка. 17. березня п. р. заслужа в Бозі наша любя Пожурга і Мануся, Марія Зубалева, проживши 55 літ. Воєнні роки зі своїми страхотками підірвали передчасно струдижене працеве життя. Ізв'язи невмоглине горе прибило нас. Та з цій хвилі розлуки Господь Бог вислав нам піддержку і потіху в особах наших приятелів і знайомих. Отсим висказуємо подяку о. сов. Дм. Степанові, оо. Пам'ятині і Валентинському за провід в похоронах. Зі широго серця дякуємо Вп. п. М. Бобикевичеві і Вп. п. Моравецькому нашим дорогим Приятелям, що приїздили нас піддержати і розрадити в нашою горю, а дальше наших виконателів П. Софії Зубко, що рівнож приїздила віддати Покійній останню прислугу. Дуже дякуємо Родинам Вп. П-ів Івана і Юрія Ясінських і Вп. п. Малашеві за поміччю і участь в похоронах. Дякуємо Всім, що взяли участь в похоронах і Всім, що устно чи писемно висказали нам свої співчуття. — В Станиславові, в квітні 1928. — Зубаль Іван, муж, Оріска абс. гім. довжа, та сини: Володимир студ. фід. IV р., Ярослав абс. техн. і Микола студ. IV р. теології. 1881